

การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล
แรงบันดาลใจจากพืชอิงอาศัยในป่าฝน
Ceramic decorative hotel Tropical style Inspiration epiphytic plants
in rainforest

ชลิตา พตื้อ
Chalita Pontue
สุภาพร อรรถโกมล
Supaporn Attakomol

การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล แรงบันดาลใจจากพืชอิงอาศัยในป่าฝน

Ceramic decorative hotel Tropical style Inspiration epiphytic plants in rainforest

ชลิตา พลดี*
Chalita Pontue

สุภาพร อรรถโกมล**
Supaporn Attakomol

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษา 1. เพื่อศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล 2. เพื่อศึกษาและทดลองอัตราส่วนเนื้อดิน การขึ้นรูป เทคนิคการตกแต่ง เคลือบและการเผาให้มีความเหมาะสม 3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล โดยได้รับแรงบันดาลใจจากพืชอิงอาศัยในป่าฝน การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลทางภาคเอกสาร หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการลงพื้นที่ทำการสำรวจ การสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้รู้ ทางด้านการสถาปัตยกรรมและการออกแบบตกแต่งภายใน ทางด้านเครื่องปั้นดินเผา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นแนวทางในการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล ใช้กรณีศึกษา 3 โรงแรมเป็นแนวทางในการออกแบบและตกแต่ง การศึกษาข้อมูลแรงบันดาลใจจากพืชอิงอาศัยในป่าฝน พืชประเภทเฟิน มอส เห็ดรา มาใช้ในการวิเคราะห์และใช้ในการออกแบบ กระบวนการออกแบบเป็นการทดลองกระบวนการเครื่องปั้นดินเผาควบคู่ไปกับการร่างแบบ 2 มิติและ 3 มิติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเครื่องปั้นดินเผาที่นิยมนำมาตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล ได้แก่ โคมไฟ แจกัน ถาดวางและศิลปะตกแต่งผนัง โดยใช้อัตราส่วนเนื้อดินคอมปาวสำเร็จรูปและดินบ้านวังแก้ว ในอัตราส่วน 60:40 ใช้เทคนิคการตกแต่งชุดสีดลกลายและฉลุกลายเป็นช่องว่าง การเคลือบด้วยเทคนิคซ้อนเคลือบหลายชั้น

คำสำคัญ : เครื่องปั้นดินเผา, สไตล์ทรอปิคอล, พืชอิงอาศัยในป่าฝน

Abstract

This research study has the following objectives: 1) To study the style of interior decoration products of tropical style hotels. 2) To design pottery products that are decorated in tropical style hotels. This was inspired by rainforest Epiphytic plants. 3) To study and test the ratio of clay texture, forming, decorating techniques, glazing and firing to be suitable for the products. This research is a study that collects data from sectors, documents,

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาการออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาการออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

books, texts, related research, surveying area observe and interview the knowledgeable person. Which are an architectural information, interior design, pottery and biology. Based on the study of tropical hotel decoration, case studies 3 hotels and study of inspiration data from rainforest Epiphytic plants.

The research found that Tropical style hotel that occurs in the natural forest area has designed and decorated by using decorative materials that convey the naturalness such as wood, clay, etc. From studying information about rainforest Epiphytic plants to be inspired in the design, therefore choosing ferns and mushrooms from the study. The researcher used the results of the research to lab the pottery process in finding clay ratio, decorating techniques, glazing and firing. To be suitable for the design of pottery for the interior of the tropical style hotel in the reception hall or the hotel lobby. From the results obtained to lead the draft assessment process by 3 experts from hotel business operators and decoration, Interior design expert and Pottery expert for evaluate the draft for the suitability of production and experimentation. Pottery products of research include lamps, vases, trays and wall art.

Keywords : Ceramic, Tropical Style, Epiphytic

1. บทนำ

โรงแรมสไตล์ทรอปิคอล เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมและกำลังเติบโต เนื่องด้วยการออกแบบและตกแต่งเป็นการประยุกต์รูปแบบอาคารให้สอดคล้องเข้ากับลักษณะภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อมมีความชัดเจนในเรื่ององค์ประกอบของสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อช่วยแก้ปัญหาเรื่องแดด ลม ฝน ไม่ว่าจะเป็น หลังคา ประตูหรือหน้าต่าง เป็นการเปิดโล่งของพื้นที่ เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้ดี มีฟาซาดที่ยื่นยาว ทำให้ช่วงเวลากลางวันไม่ร้อนและมีแสงสว่างเข้ามาสู่ภายในได้ดี ส่วนรูปแบบการตกแต่งพื้นที่เป็นการใช้โทนสีเอิร์ธโทนหรือสีของวัสดุที่มาจากธรรมชาติ ทั้งสีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีน้ำตาลและการเลือกวัสดุธรรมชาตินำมาตกแต่งนั้นประกอบด้วย หวาย ผักตบชวา ฝ้าย ไม้ เซรามิกหรืองานเครื่องปั้นดินเผา รูปทรงของผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้ในการตกแต่ง ส่วนมากเป็นรูปทรงแบบธรรมชาติและรูปทรงเรขาคณิต งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความประสงค์ที่จะศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล โดยมีแนวทางการสร้างสรรค์ที่ได้จากการศึกษารูปทรงและองค์ประกอบต่าง ๆ ของพืชของอาศัยที่เกิดขึ้นในป่าฝนที่เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ ด้วยการนำวัสดุท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนในการออกแบบผ่านกระบวนการเครื่องปั้นดินเผาที่มาจากการศึกษาและทดลองหาอัตราส่วนของเนื้อดิน การขึ้นรูป เทคนิคตกแต่งชิ้นงาน เคลือบและการเผา ให้เป็นเหมือนการจำลองลักษณะบรรยากาศของป่าฝนที่มีความอุดมสมบูรณ์และความชุ่มชื้นของผืนป่า การเกิดพืชของอาศัยในป่าฝนหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ใกล้เคียงธรรมชาติ สามารถเป็นอีกหนึ่งแนวทางของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการตกแต่งโรงแรมที่สื่อถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

2. วิธีการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์บริบทพื้นที่

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการศึกษาค้นคว้า นำมาสู่การวิเคราะห์ การออกแบบในสไตล์ทรอปิคอลเป็นการออกแบบให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ในเขตร้อนชื้น ฝนตกชุก มีลมพัดผ่าน โรงแรมสไตล์ทรอปิคอลสร้างขึ้นในเพื่อตอบสนองความต้องการในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติป่าไม้และธรรมชาติทางทะเล เกิดขึ้นตามแนวคิดการใช้การออกแบบประยุกต์ในเข้ากับพื้นที่ งานวิจัยในครั้งนี้เลือกศึกษาและวิเคราะห์โรงแรมสไตล์ทรอปิคอลในแหล่งธรรมชาติป่าไม้ โดยเลือกโรงแรมในพื้นที่ใกล้เคียงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มาวิเคราะห์โดยใช้หลักเกณฑ์ตามรูปแบบสถาปัตยกรรม การออกแบบตกแต่งภายในและภายนอก โรงแรมในการวิเคราะห์ 3 แห่ง ได้แก่

- 2.1.1 บริบท พูล รีสอร์ท จังหวัดนครราชสีมา
- 2.1.2 ศิริมาया กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดนครราชสีมา
- 2.1.3 เอสเคป เขาใหญ่ โฮเทล จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์บริบทพื้นที่โรงแรม พูล รีสอร์ท

ภาพประกอบ	การตกแต่ง
 <p>ภาพถ่ายตัวอาคารบริบทพูลรีสอร์ท ที่มา : คุณกิตติ เจ้าหน้าที่ฝ่ายขาย</p>	<p>การตกแต่ง คล้ายศาลาเสาไม้สูงหรือลักษณะคล้ายบ้านในประเทศอินโดนีเซีย ปิดกันด้วยระแนงไม้หรือเป็นเสาเรียงเป็นทางยาว สลับกับกระจก ห้องโถงเปิดกว้างกันด้วยกระจกไม้บานใหญ่ ชั้นบนมีฟาซาดที่ปิดกัน การตกแต่งและวัสดุตกแต่งเป็นการผสมผสานโดยรวมเน้นความหลากหลาย ผสมผสานอย่างกลมกลืน การจัดวางไปในทิศทางแนวเดียวกัน วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งเน้นในเรื่องความหลากหลาย โทนสี สีน้ำตาล สีฟ้าและสีเขียวผลิตภัณฑ์ตกแต่งและรูปแบบหรือรูปทรงของผลิตภัณฑ์โคมไฟแขวนและตั้งโต๊ะ ศิลปะบนผนัง แจกัน กระถางต้นไม้ รูปภาพ อ่างน้ำ หม้อวางโชว์รูปทรงเรขาคณิต ขนาด กว้าง*สูง = 12*30, 25*15 cm.</p> <p>วัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง แก้ว ทองเหลือง เหล็ก เครื่องปั้นดินเผา</p>

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์บริบทพื้นที่โรงแรม คิริมายา กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา

ภาพประกอบ	การตกแต่ง
 <p>ภาพถ่ายตัวอาคารคิริมายา ที่มา : www.kirimaya.com</p>	<p>การตกแต่ง ที่ทำมาจากไม้ ทั้งที่เป็นหลังคาไม้ เสาไม้ ระแนงไม้ ประติมากรรมที่มาจากไม้ไผ่ประดับแผ่นกระจก ผนังไม้และทางเดินไม้เพื่อไปสู่ตัวของลือบปี การตกแต่ง โดยการเน้นกับความกลมกลืนของรูปแบบสถาปัตยกรรม โดยเน้นถึงความเรียบง่ายของการตกแต่งจัดวางอย่างเป็นระเบียบ วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งส่วนใหญ่ใช้วัสดุไม้เป็นหลักในการนำมาตกแต่ง ทั้งตัวของชุดเฟอร์นิเจอร์ ชั้นไม้ ผสมไปกับงานหวาย งานเครื่องปั้นดินเผา งานผ้า รวมไปถึงแก้วที่นำมาใช้ในการตกแต่งประดับดอกไม้แห้ง</p> <p>โทนสี สีน้ำตาล สีส้มและสีครีม รูปทรงของผลิตภัณฑ์ โคมไฟตั้งโต๊ะและติดผนัง แจกัน กระจ่างต้นไม้ ถ้วยประดับ รูปทรงเรขาคณิต ขนาด กว้าง*ยาว = 15*25,10*10</p> <p>วัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง ไม้ ไม้ไผ่ หวาย เครื่องปั้นดินเผา</p>

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์บริบทพื้นที่โรงแรม เอสเคป เขาใหญ่

ภาพประกอบ	การตกแต่ง
 <p>ภาพถ่ายตัวอาคารเอสเคป เขาใหญ่ ที่มา : www.escape-hotel.com/khaoyai</p>	<p>การตกแต่ง ความเป็นสมัยใหม่และมีการปรับประยุกต์เข้ากับพื้นถิ่น โดยชั้นล่างเปิดโล่ง เปิดกันบางส่วนเพียงแต่หน้ากระจกบานใหญ่ สลับกับระแนงไม้ การตกแต่งโดยการเน้นความผสมผสานความเป็นสมัยใหม่เข้ากับธรรมชาติ วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งหลักๆเป็นงานไม้ งานผ้า เครื่องปั้นดินเผาและเหล็ก จัดวางอย่างเรียบง่าย วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งส่วนใหญ่ใช้วัสดุไม้ ทั้งที่เป็นท่อนไม้ ต่อไม้ รวมไปถึงระแนงไม้ที่ประดับอาคารและวัสดุที่นิยมนำมาตกแต่งอีกประเภทคือ ผ้า เครื่องปั้นดินเผาและเหล็ก</p> <p>โทนสี สีดำ สีเทาน้ำตาล สีน้ำเงิน รูปทรงของผลิตภัณฑ์ โคมไฟ แจกัน ถาดวางประดับ รูปทรงเรขาคณิต ขนาด กว้าง*ยาว = 20*10,10*10,10*20</p> <p>วัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง ไม้ ผ้า เครื่องปั้นดินเผา</p>

3. การวิเคราะห์พืชอิงอาศัย

พืชอิงอาศัย เรียกว่า epiphyte เป็นพืชที่ไม่ได้เบียดเบียนพืชชนิดหนึ่ง ให้ประโยชน์ทางด้านที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำและแสงสว่างแก่พืชอีกชนิด เกิดอย่างหลากหลายทั้งบนพื้นดิน ต้นไม้ ในน้ำ โขดหิน ในลักษณะกายภาพมีลักษณะที่ต่างกันออกไป โดยมีการวิเคราะห์ลักษณะกายภาพของพืช 3 ประเภท คือ เฟิน มอสและเห็ดรา ที่ได้จากการศึกษา นำมาวิเคราะห์และนำไปใช้ในการออกแบบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 วิเคราะห์พืชอิงอาศัยที่ใช้ในการออกแบบ

ภาพประกอบ	ประเภท	ลักษณะ
 <p>ภาพเฟินอิงอาศัย ที่มา : www.thaifern.com</p>	<p>เฟินเกิดเจริญเติบโตบนต้นไม้ ดอกไม้ กิ่งไม้ และแหล่งอิงอาศัยอื่นๆ</p>	<p>เกิดจากสปอร์ที่ไปเกาะคาที่ใบ เกิดรากแต่กระแหงออกมาปกคลุมด้วยใบ แตกขยายเป็นใบหลายชั้น ครอบคลุมทั่ว เกิดใบใหม่ขึ้นมาทับซ้อนใบเก่าและขยายตัวหนาขึ้นหลายชั้นออกมาเรื่อยๆ</p>
 <p>มอสดิน ที่มา : www.homeidea.in.th</p>	<p>ในบริเวณพื้นที่ที่มีความชื้นสูง ริมแหล่งน้ำ พื้นที่ที่มีแสงแดดรน้อย มอสใบประกอบขนนก</p>	<p>ลักษณะใบมอส เป็นใบที่เกิดขึ้นจากลำต้นที่มีใบจำนวนมาก ใบหลายใบมาประกอบ คล้ายใบขนนกของใบเฟิน ใบมีแฉกไม่ลึกมาก เติบโตในแวนอน เกิดเติบโตด้วยการอาศัยน้ำและความชื้นเป็นหลัก เมื่อดูดน้ำจะแห้งและเปลี่ยนสี เมื่อได้รับน้ำจะกลับคืนสู่สภาพเดิม พื้นคืนตัวคล้ายฟองน้ำ</p>
 <p>เห็ดถ้วยที่มา : www.pinterest.com/pin/509891989051449896/</p>	<p>ดอกเห็ดทรงกรวยหรือทรงถ้วย</p>	<p>ลักษณะดอกเห็ดหมวกดอกต่างจากชนิดอื่น เนื่องจากเป็นลักษณะถ้วยหรือกรวย ที่มีการโอบล้อมหรือรองรับน้ำ มีก้านดอกหรือมีขา มีขนาดเล็กๆ รอบถ้วยด้านบนและขอบถ้วย</p>

ตารางที่ 5 วิเคราะห์พืชอิงอาศัยองค์ประกอบศิลป์และเทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผา

ภาพประกอบ	องค์ประกอบศิลป์	เทคนิคทางเครื่องปั้นดินเผา
 <p>ภาพเฟินอิงอาศัย ที่มา : www.thaifern.com</p>	<p>เส้น เส้นตรงและเส้นอิสระ จุด เกิดเป็นจุดเดี่ยว สี สีเขียวอ่อน สีเขียวเข้มและสีน้ำตาล รูปทรง ทรงกลม ทรงรีและอิสระ พื้นผิว ผิวหยาบ ผิวมัน</p>	<p>การขึ้นรูป ขึ้นรูปปั้นหมุนและขึ้นรูปด้วยมือ เทคนิคการตกแต่ง การชุบซีดลวดลาย ฝังน้ำ ดินและใช้ลวดตัดดิน เคลือบ เคลือบผิวมันและผิวหยาบ</p>
 <p>มอสดิน ที่มา : www.homeidea.in.th</p>	<p>เส้น แนวตั้งสูงต่ำสลับกันไป จุด กระจายตัวออกไป สี สีเขียวอ่อนสีเขียวเข้ม รูปทรง เป็นเส้น แผ่น พื้นผิว ผิวนุ่มปนหยาบ</p>	<p>การขึ้นรูป แม่พิมพ์อัด เทคนิคการตกแต่ง มอคคาแวร์และการ ประทับลาย เคลือบ เคลือบผิวด้าน</p>
 <p>เห็นถ้วยที่มา : www.pinterest.com/pin/509891989051449896/</p>	<p>เส้น เส้นแนวอน จุด การเกิดเป็นจุด กระจายจุด สี สีขาว สีน้ำตาล รูปทรง ทรงกรวย พื้นผิว ผิวมันปนผิวหยาบ</p>	<p>การขึ้นรูป ขึ้นรูปปั้นหมุน หล่อน้ำดิน เทคนิคการตกแต่ง ชุบซีดลวดลาย ฝังน้ำดิน และการเคลือบซ้อนสลับสี เคลือบ เคลือบผิวมัน</p>

ตารางที่ 6 วิเคราะห์พีซีของอาศัยสู่ผลิตภัณฑ์ตกแต่งภายในโรงแรม

ภาพประกอบ	รูปทรง	ผลิตภัณฑ์ตกแต่งโรงแรม
 <p>ภาพเฟินอิงอาศัย ที่มา : www.thaifern.com</p>	<p>รูปทรงเรขาคณิต</p>	<p>การออกแบบเป็นภาชนะอย่าง แจกัน ถาดวาง โคมไฟ การจัดวางหรือติดตั้งสามารถวางในส่วนของโต๊ะกลางหน้าโซฟา โต๊ะหรือบริเวณข้างโซฟา มุมห้อง ด้านใดด้านหนึ่ง</p>

ตารางที่ 6 วิเคราะห์พีชอิงอาศัยผู้ผลิตภัณฑ์ตกแต่งภายในโรงแรม (ต่อ)

ภาพประกอบ	รูปทรง	ผลิตภัณฑ์ตกแต่งโรงแรม
 <p>มอสติน</p> <p>ที่มา : www.homeidea.in.th</p>	รูปทรงอิสระ	การออกแบบสามารถออกแบบเป็นศิลปะตกแต่งผนัง ถาดวาง การจัดวางและการตกแต่ง สามารถวางในพื้นที่โต๊ะกลางและมุมข้างโซฟา ศิลปะตกแต่งผนังสามารถติดตั้งผนังได้ในทุกมุม
 <p>เห็นด้วยที่มา : www.pinterest.com/pin/509891989051449896/</p>	รูปทรงเรขาคณิต	การออกแบบรูปทรงภาชนะ เป็นแจกันและโคมไฟสามารถวางเรียง วางกระจายหรือจัดเข้าเป็นมุมใน ส่วนหนึ่ง สามารถวางที่โต๊ะได้ทุกมุมห้อง

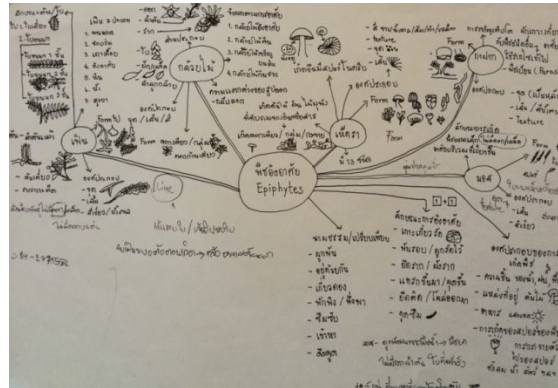
4. แนวทางการออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบ เกิดจากการนำเอาแรงบันดาลใจของการเกิดพีชอิงอาศัยในป่าฝนมาใช้ในการออกแบบ เนื่องจากลักษณะสถาปัตยกรรมของพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง ล้วนแล้วเป็นการก่อสร้างและตกแต่งในรูปแบบหรือสไตล์ที่เป็นทรอปิคอลหรือเป็นแบบประยุกต์ การออกแบบและตกแต่งเป็นการช่วยให้เห็นถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเขตร้อนมีการตกแต่งด้วยวัสดุที่มาจากธรรมชาติ เช่น ฟ้า ไม้ เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการตกแต่ง เช่น ถาดวาง แจกัน เจึงเทียน อ่างน้ำ เป็นต้นพีชอิงอาศัยที่เกิดอยู่ทั่วไป ทั้งเฟิน มอส ตะไคร่น้ำ กัลยไม้ เห็ดรา จึงนำเอาแรงบันดาลใจมาใช้ในการสร้างสรรค์ออกแบบเครื่องปั้นดินเผา ตกแต่งภายใน โดยการนำเอาลักษณะเด่นหรือจุดเด่นของพีชชนิดนั้นมาออกแบบเพื่อให้ได้กลิ่นอายและได้อารมณ์สื่อให้เห็นถึงความเป็นธรรมชาติที่เข้ากับการลักษณะสถาปัตยกรรมและการตกแต่งที่มีมาอยู่แล้ว จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่และการตกแต่ง จึงได้แนวทางในการออกแบบ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 การวิเคราะห์สู่การออกแบบ

4.1 การวิเคราะห์พืชของอาศัยทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ เฟิน มอสและเห็ดรา

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์พืชอิงอาศัย

การใช้แนวคิดของเฟินสู่การออกแบบ พืชเฟินมีใบลักษณะใบเดี่ยวและใบประกอบ ความเด่นชัดของเฟินอยู่ที่ก้านใบที่หยักและโค้งมน ผู้วิจัยนำเอาเฟินชนิดอิงอาศัย ตระกูลชายผ้าสีดามาใช้ในการวิเคราะห์และใช้ในการออกแบบ ด้วยเฟินตระกูลชายผ้าสีดาเป็นใบเดี่ยวขนาดใหญ่เกาะคาตามบริเวณต้นไม้อื่นๆ ลักษณะใบที่ใหญ่มีความเอบอ้อมหรือคอบ เกิดการซ้อนเป็นใบหลายๆใบมีท่อนสีที่ต่างกัน ด้วยความแก่อ่อนของใบ

การใช้แนวคิดของเห็ดราสู่การออกแบบ เห็ดราเป็นพืชที่ประเภทกล้วยมาใช้ในการออกแบบ ด้วยลักษณะของเห็ดด้วยที่เกิดขึ้นด้วยลักษณะของเห็ดด้วยมีรูปทรงที่เป็นทรงคล้ายภาชนะหรือกรวย เกิดบนขอนไม้ที่มีความชุ่มชื้น จึงนำเอารูปทรงและลักษณะการเกิดมาใช้ในการออกแบบ

5. กระบวนการทดลองทางเครื่องปั้นดินเผา

5.1 การทดลองเนื้อดิน

การทดลองเนื้อดินเพื่อใช้ออกแบบเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล แรงบันดาลใจจากพืชอิงอาศัยในป่าฝน ในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการใช้ดินพื้นบ้าน ดินบ้านวังถั่ว ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นและดินสำเร็จรูปคอมปาว SAA จากบริษัท คอมพาวด์เคลย์ จำกัด ใช้ส่วนประกอบในการผสม อัตราส่วนของดินปั้น ดินบ้านวังถั่ว 40 +ดินสำเร็จรูปคอมปาว 60 ในการทดลองสูตรเส้นตรง ผลที่ได้จากการทดลอง คือ สูตรที่ 6

ตารางที่ 7 อัตราส่วนการทดลองเนื้อดิน

อัตราส่วน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ดินพื้นบ้าน	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
ดินสำเร็จ	90	80	70	60	50	40	30	20	10	-

5.2 การทดลองเทคนิคตกแต่ง

การทดลองเทคนิคการตกแต่งบนชิ้นงานเครื่องปั้นดินเผา ทดลองการขมุก่อนเผาและหลังเผาดิบ ด้วยการทดลองเทคนิคตกแต่งให้มีความคล้ายคลึงกับพีชชิงอาศัยที่เป็นแรงบันดาลใจทั้งเทคนิคการ ฉลุลาย การชุตขีดลวดลายเป็นเส้น การใช้น้ำเคลือบหยดเป็นเส้นหรือลวดลาย การทาบด้วยน้ำเคลือบ

ภาพที่ 3 การทดลองเทคนิคตกแต่ง โดยผู้วิจัย

5.3 การทดลองการเคลือบ

จากการวิเคราะห์พีชชิงอาศัยในป่าฝนและการทดลองเคลือบเพื่อใช้ในการตกแต่งงานเครื่องปั้นดินเผา ผลที่ได้จากการทดลองและวิเคราะห์ พบว่า พีชชิงอาศัยประเภทเฟิน ชายผ้าสีดาและเห็ดรา เห็ดถั่ว มีพื้นผิวที่เป็นผิวด้าน เมื่อกระทบกับน้ำหรือฝน ตกลงมาจะเป็นผิวนมัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เคลือบกึ่งด้านกึ่งมัน 1220 องศาเซลเซียส OF โดยมีส่วนประกอบดังนี้

โซดาเฟลด์สปาร์	43
ซิงค์ออกไซด์	9.5
หินปูน	19
ดินขาว	9.5

ภาพที่ 5 เคลือบกึ่งด้านกึ่งมัน

ในการตกแต่งผลงาน ใช้เคลือบในสีเขียว สีฟ้าและสีน้ำตาลเป็นหลัก ในการผสมสีเคลือบหรือซ่อนสีกันเป็นชั้น ๆ ทำให้เกิดสีที่มีความซ้อนตามชั้น

6. กระบวนการออกแบบ

6.1 การพัฒนาแบบร่าง จากการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบศิลป์เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบของผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายใน เป็นผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่ โคมไฟ แจกัน ถาดวางและศิลปะตกแต่งผนัง (Wall art) ตามขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1. วิเคราะห์ข้อมูลแรงบันดาลใจและวัสดุเพื่อใช้ในการออกแบบ

ขั้นที่ 2. ออกแบบภาพร่าง 2 มิติ และ 3 มิติ

ภาพที่ 6 แบบร่างสองมิติ

ภาพที่ 7 แบบร่างสามมิติ

ขั้นที่ 3. ทำต้นแบบ (Model study) เพื่อศึกษาข้อบกพร่องและแก้ไขในชิ้นงานจริง พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบนักตกแต่ง มัณฑนากรและนักออกแบบเครื่องปั้นดินเผา ทั้งหมดจำนวน 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการตกแต่งและออกแบบ มัณฑนากรและนักออกแบบเครื่องปั้นดินเผา

โดยการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหมด 10 ชุด โดยเลือกมาจำนวน 3 ชุดเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสู่การผลิตในต่อไป เกณฑ์การคัดเลือก เลือกจากรูปทรงที่สามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติและคำนึงถึงการผลิตในระยะยาว ผลการสรุปจากการพบผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ให้เกณฑ์การให้ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ต้นแบบชุดที่ 1 ใบเฟิน รูปทรงผลิตภัณฑ์เป็นการนำเอารูปทรงของชายผ้าสีดา ที่ห่อหุ้มครอบคลุมพืช ใช้เทคนิคการฉลุลายและการขูดขีดลวดลายให้เกิดเป็นเส้นคล้ายกลีบใบเฟิน ในต้นแบบชุดนี้เลือกนำเอาผลงานในชุดถาดวางเป็นแนวทางใช้ในการตกแต่งโรงแรม

ตารางที่ 8 แสดงต้นแบบชุดที่ 1 ใบเฟิน

โคมไฟ	แจกััน	ถาดวาง	ศิลปะตกแต่งผนัง

ต้นแบบชุดที่ 6 เห็ดรา เป็นการใช้รูปทรงเห็ดถ้วย ที่คล้ายภาชนะ เกิดเรียงราย มีขนาดต่างกัน สร้างลวดลายเส้นเป็นชั้นรอบขอบถ้วย ใช้เทคนิคชุดขีดลายและใช้เคลือบหลายชั้นเป็นเส้นในการซ้อนกัน ในต้นแบบชุดนี้เลือกนำเอาผลงานในชุดแจกัันและศิลปะตกแต่งผนังมาใช้เป็นแนวทางในการตกแต่งโรงแรม

ตารางที่ 9 แสดงต้นแบบชุดที่ 6 เห็ดรา

โคมไฟ	แจกััน	ถาดวาง	ศิลปะตกแต่งผนัง

ต้นแบบชุดที่ 7 เห็ดรา เป็นการใช้รูปทรงเห็ดถ้วย ที่คล้ายภาชนะ เกิดซ้อนกันหรือแย่งการ สร้างลวดลายเส้นเป็นชั้นรอบขอบถ้วย ใช้เทคนิคชุดขีดลายและใช้เคลือบหลายชั้นเป็นเส้นในการซ้อนกัน ในต้นแบบชุดนี้เลือกนำเอาผลงานในชุดโคมไฟมาใช้เป็นแนวทางในการตกแต่งโรงแรม

ตารางที่ 10 แสดงต้นแบบชุดที่ 7 เห็ดรา

โคมไฟ	แจกััน	ถาดวาง	ศิลปะตกแต่งผนัง

ขั้นที่ 4 การสรุปแบบร่าง จากการประเมินผลและคำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญ

1. โคมไฟ

ผลจากการประเมินแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ นำแบบร่างมาสรุป ดังนี้ โคมไฟ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการติดตั้งในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของล็อบบี้โรงแรม การจัดวางควรมีจำนวน 2 ชั้น ขนาด สูง 20-30 เซนติเมตร กว้าง 15-20 เซนติเมตร การติดตั้งควรมีฐานที่มั่นคงเพื่อ

ป้องกันการตกแตกหรือกระจาย สีเคลือบเป็นสีน้ำตาล สีเขียวและสีขาว ลวดลายเป็นลวดลายแบบเป็นเส้น การใช้เทคนิคฉลุลายเข้าไปเสริมเพื่อการเกิดแสงที่กระจายตัว

ภาพที่ 8 ต้นแบบโคมไฟ

2. แจกกัน

ผลจากการประเมินแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ นำแบบร่างมาสรุป ดังนี้ แจกกัน มี 3 ชั้นใน 1 ชุด ประกอบด้วยขนาดจากเล็กไปใหญ่ ขนาด สูง 15 เซนติเมตร กว้าง 10 เซนติเมตร ให้นั่งลวดลายบนปากแจกกันหรือด้านขอบ ให้ใส่ลวดลายที่ต่างกัน เทคนิคที่นำมาใช้เป็นเทคนิคฉลุและชุบซีตลาย ให้เกิดลายเส้นและสีเคลือบใช้เป็นสีเขียว สีน้ำตาล สีขาว สีฟ้า

ภาพที่ 9 ต้นแบบแจกกัน

3. ถาดวาง

ผลจากการประเมินแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ นำแบบร่างมาสรุป ดังนี้ ถาดวาง ประกอบด้วยถาด 2 ใบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 เซนติเมตร รูปแบบต้องเป็นลักษณะคล้ายใบเฟิน 2-3 ใบซ้อนทับกัน เทคนิคตกแต่งเป็นเทคนิคชุบซีตลายเพื่อเกิดเส้นของกลีบใบ สีที่ใช้เคลือบเป็นสีเขียวไล่ระดับสี สีเขียวอ่อนไปถึงเขียวเข้มและสีน้ำตาล

ภาพที่ 10 ต้นแบบถาดวาง

4. ศิลปะตกแต่งผนัง หรือ Wall Art

ผลจากการประเมินแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ นำแบบร่างมาสรุป ดังนี้ ศิลปะตกแต่งผนัง ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์จำนวน 10 ชิ้น ติดตั้งในลักษณะกระจายตัว ติดตั้งในพื้นที่ยาว 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ขนาดลดหลั่นขนาดเล็กลงใหญ่ต่างกัน รูปทรงเป็นรูปทรงอิสระ ใช้เทคนิคการตกแต่งเป็นการเคลือบ ด้วยการซ้อนเคลือบหลายชั้น หลายสีและทำให้เกิดเคลือบที่ไหลตะกอน

ภาพที่ 11 ต้นแบบศิลปะตกแต่งผนัง

7. การผลิตชิ้นงานจริง

ภาพที่ 21 โคมไฟ

ภาพที่ 22 แจกัน

ภาพที่ 23 ภาตวาง

ภาพที่ 24 ศิลปะตกแต่งผนัง หรือ Wall Art

7.1 การจำลองภาพการตกแต่งภายในโรงแรม

ภาพที่ 25 การจำลองเครื่องปั้นดินเผาในการตกแต่งภายในโรงแรม

การนำเอาเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล แรงบันดาลใจจากพิพิธภัณฑ์ในป่าฝน มาจำลองในการตกแต่งภายในทั้ง 3 โรงแรม ดังนี้

7.1.1 โรงแรม พลู รีสอร์ท การนำงานเครื่องปั้นดินเผามาใช้ในการตกแต่งโรงแรม ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมและดูกลมกลืน สอดคล้องกับการตกแต่งภายในโรงแรม คือ ภาตวาง จัตุวางบริเวณในส่วนองโต๊ะะกลางและแจกันในการวางบนโต๊ะสูงด้านหลัง

ภาพที่ 26 การนำเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมบริบท พลู รีสอร์ท

7.1.2 โรงแรม ศิริมาया กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา

การนำงานเครื่องปั้นดินเผามาใช้ในการตกแต่งโรงแรม ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมและดูกลมกลืน สอดคล้องกับการตกแต่งภายใน โรงแรม คือ ศิลปะตกแต่งผนัง หรือ Wall Art ด้วยเป็นจุดนำสายตา เด่นชัดและให้ความส่องสว่างและโคมไฟ วางบริเวณโต๊ะะกลาง ระหว่างโซฟา

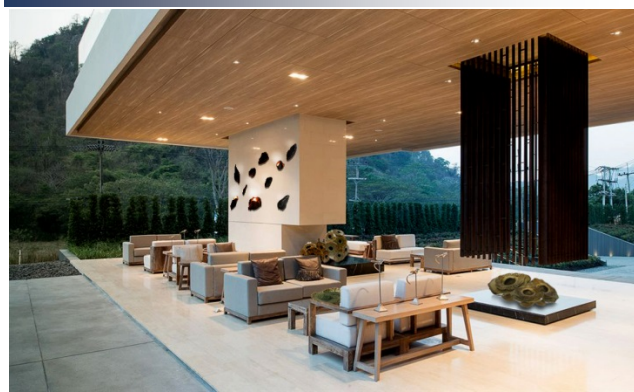

ภาพที่ 27 การนำเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมศิริมาया กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา

7.1.3 โรงแรมเอสเคป เขาใหญ่

การนำงานเครื่องปั้นดินเผามาใช้ในการตกแต่งโรงแรม ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นและใช้รูปทรงอิสระ ทำให้เกิดความแตกต่างกับการตกแต่งภายในโรงแรม คือ ศิลปะตกแต่งผนังหรือ Wall Art และผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องและดูกลมกลืนกับการตกแต่งโรงแรม คือ ภาตวาง ที่โต๊ะะกลาง ด้วยรูปทรงและสี กลมกลืนในทิศทางเดียวกัน

ภาพที่ 28 การนำเครื่องปั้นดินเผาตกแต่งภายในโรงแรมเอสเคป เขาใหญ่

สรุป เครื่องปั้นดินเผาที่จะใช้ในการตกแต่งภายในโรงแรมสไตล์ทรอปิคอล จากแรงบันดาลใจจากพืชอิงอาศัยในป่าฝน จากการนำมาใช้ในการตกแต่งนั้น งานประเพณืทาดวงและงานศิลปะตกแต่งผนัง มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการตกแต่งโรงแรมได้ ทั้ง 3 โรงแรม ด้วยความกลมกลืนในบางโรงแรมและโดดเด่นในโรงแรมอีกแห่ง

8. สรุปและอภิปรายผล

8.1 สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยพบว่า ในการทดลองกระบวนการทางด้านเครื่องปั้นดินเผา ด้วยลักษณะของวัสดุเดิมเป็นเนื้อดินผสมทราย การทดลองหาอัตราส่วนเนื้อดินในวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความแตกต่างระหว่างสูตรดั้งเดิม หากเป็นดินพื้นบ้าน จะมีความสากตัวของทรายบนชิ้นงาน หากไม่มีทรายจะพบเนื้อดินที่เรียบเนียน การผสมดินขาวหรือดินสำเร็จในอัตราส่วน 40-60 เเผในอุณหภูมิสูงถึง 1200 องศาเซลเซียส เนื้อดินดั้งเดิมจะให้สีน้ำตาลดำและเนื้อดินผสมในอัตราส่วนจะให้สีเหลืองส้ม การเขียนลวดลายเป็นการขีดลวดลายหรือฉลุ รูปทรงของพืชประเภทอิงอาศัย สามารถนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาได้รูปทรงที่หลากหลาย นอกจากนี้พื้นผิวและการตกแต่งสามารถสร้างความหลากหลายให้กับผลิตภัณฑ์ได้

8.2 อภิปรายผล

เครื่องปั้นดินเผาเป็นงานศิลปะที่สามารถสร้างสรรค์ผลงาน จากการศึกษาและวิจัยในเรื่องการนำเอาลักษณะเด่นของดอกกุหลาบมาใช้ในการออกแบบโคมไฟเซรามิกตกแต่งที่พักอาศัยภายในแบบร่วมสมัย ของชนิษฐา เป็นขอ ที่มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ นำลักษณะกายภาพของพืชอิงอาศัย รูปทรงต่าง ๆ ให้เกิดความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกับพืชหรือสามารถเลียนแบบถึงความเป็นธรรมชาติได้ สีสันและลวดลาย พบเห็นได้ในพืชอิงอาศัยในป่าฝน นำมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการออกแบบและเป็นอีกแนวทางในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่งในรูปแบบทรอปิคอล โดยการทดลองกระบวนการทางด้านเครื่องปั้นดินเผา สามารถในการขึ้นรูปได้ด้วยรูปทรงที่หลากหลาย เทคนิคที่ใช้ในการตกแต่งสามารถลอกเลียนหรือทำให้คล้ายคลึงกับธรรมชาติ การเคลือบด้วยโทนสีที่มีความสวยงามสามารถสร้างบรรยากาศและความรู้สึกที่สื่อถึงความเป็นธรรมชาติ สามารถทำให้เกิดความคล้ายกับเห็ดรา สีเคลือบที่ใกล้เคียงได้สามารถปรับปรุงสูตรเคลือบได้ ด้วยคุณสมบัติของวัสดุมีความทนทานต่อการใช้งาน จึงสามารถเป็นผลิตภัณฑ์อีกประเภทที่สามารถใช้เพื่อตกแต่งภายในและภายนอกอาคารได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุภาพร อรรถโกมล อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ขวัญเรือน นาคสุวรรณกุล อาจารย์ประจำภาควิชา
ชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง คุณผจงกิติ์
เหล่าเราวิโรจน์ นักตกแต่งสุพรรณนิการ์โฮม ขอนแก่น รศ.ดร.ยิ่งสวัสดิ์ ไชยะกุลและดร.กิตติสันต์ ศรีรักษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการ
ประเมินแบบร่างหรือต้นแบบ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2538). **รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทย**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิช่างหัตถศิลป์.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (2549). **ป่ามรดกไทย อาณาจักรพืชพรรณและสรรพชีวิตแห่งป่าเขตร้อน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก.
- ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติราชบัณฑิตยสถาน. (2550). **เห็ดในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- คณิต ปานทอง. (2551). **ร้อยพรรณพฤกษา เฟินก้านดำ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เศรษฐศิลป์.
- คนธาภรณ์ เมียรแมน. (2556). **เครื่องปั้นดินเผาไม่เคลือบ**. เชียงใหม่ : เจริญวิวัฒนาการพิมพ์.
- ธนสิทธิ์ จันทะรี. (2552). **เครื่องปั้นดินเผาขั้นพื้นฐาน**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิวัฒน์ เสนาะเมือง. (2553). **เห็ดป่าเมืองไทย : ความหลากหลายและการใช้ประโยชน์**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสพ ลีเหมือดภัย. (2543). **องค์ประกอบในงานเครื่องปั้นดินเผา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ผาทิพย์ ช่วยเนียม. (2555). **ความหลากหลายของเฟินในป่าพรุโต๊ะแดง**. สงขลา : พัฒนาการป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- ศูนย์วิจัยความหลากหลายทางชีวภาพเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ. (2554). **เฟิร์นในหุบเขาลำพญา**. ยะลา : เอส-พรีนท์.
- สุขุมล เล็กสวัสดิ์. (2548). **เครื่องปั้นดินเผาพื้นฐานการออกแบบและการปฏิบัติงาน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์ จันทรศรีกุล. (2530). **เห็ดเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.